Ушбу сонда:
2 Ижтимоий ҳимоя унутилган жойда «СИЗЛАРДАЯМ КАСАБА УЮШМА БОРМИ?»
3 ҲУҚУҚИЙ МАСЛАҲАТХОНА
4 СПОРТЧИЛАРИМИЗНИНГ ДАДИЛ ОДИМИ

ИНСОНГА НАФ КЕЛТИРИШ – ОЛИЙ БАХТ

ISHONCH

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ГАЗЕТАСИ

2002 йил 23 октябр, чоршанба №168 (1385)

СЕШАНБА, ЧОРШАНБА, ЖУМА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

ПРЕЗИДЕНТ АСАРЛАРИ БИЛИМДОНИ ТАНЛОВИ

Вазирлар Маҳкамаси шу йил 3 августда «Республикада китоб савдоси тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» қабул қилган қарорида, энг муҳим ижтимоий-сиёсий ва илмий-маърифий асарларни чуқур ўрганиш ва тарғиб этиш зарурлигига алоҳида эътибор қаратилган.

Маданият ишлари вазирлиги мазкур қарорнинг ижроси доирасида оммавий кутубхоналар ходимлари ўртасида «Президент асарлари билимдони» танловини эълон қилди.

Танлов ҳайъатидан маълум қилишларича, унда 5709 кутубхона ходими иштирок этади.

Танлов шу йил 20 декабрда якунланади.

Элбек ХОЛИҚОВ,
ЎзА мухбири

ҚАДИМИЙ ШАҲАРЛАР ЗИЁРАТИ

Расмий ташриф билан мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Полша Республикаси Президенти Александер Квасневский 22 октябр куни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Ўткир Султонов ҳамроҳлигида Бухорога ташриф буюрди.

А.Квасневскийнинг қадимий Бухоро билан танишуви IY асрда бунёд этилган Арк қалъасидан бошланди. Сўнг олий мартабали меҳмон Сомонийлар мақбараси, Масжиди Калон, Минораи Калон, Мирараб мадрасаси масжиди, Лаби ҳовуз мажмуи каби тарихий обидаларни томоша қилди. Бухоро ҳунармандлари, зардўзлари, гиламбофлари, темирчилари, заргарлари ясаган буюмларнинг Тоқи Саррофон, Тоқи Заргарон, Тоқи Телпакфурушон сингари қадимий савдо расталарида ташкил қилинган кўргазмалар билан танишди.

Шу куни меҳмон Самарқандга ташриф буюриб, бу қадим шаҳардаги Регистон мажмуи, Гўри Амир мақбарасини томоша қилди. Полша раҳбари Ўзбекистонда аждодлар хотираси, улар қолдирган улкан меросга эҳтиром кучли эканлигига амин бўлганини таъкидлади.

Олий мартабали меҳмон Сиёб бозорига бориб, саховатли ўзбек заминида етиштирилган неъматлардан, Самарқанднинг машҳур нонларидан татиб кўрди.

Полша раҳбари Самарқандда истиқомат қилувчи поляклар билан учрашди. Мулоқот чоғида Ўзбекистонда миллатлараро тотувлик, барқарорлик, турли миллатга мансуб фуқароларнинг маданияти, тили, урф-одатларини сақлаш ва ривожлантиришга бўлган эътибор кучли эканлиги таъкидланди.

Ўз таассуротлари билан ўртоқлашар экан, А.Квасневский, жумладан, қуйидагиларни айтди:

- Бухоро ва Самарқанд ғоят гўзал шаҳарлар экан. Бу қадимий гўшаларга келишни кўпдан орзу қилардим. Полшада замонавий Ўзбекистон билан ҳамкорликка интилиш қаторида унинг қадимги обидалари ва ноёб маданий меросига қизиқиш ҳам кучли. Ўйлайманки, серқуёш юртингизга ҳали минглаб сайёҳлар келиб, бу қадимий шаҳарларни зиёрат қилади ва олам-олам таассуротлар олади.

Илҳом САФАР,
Уйғун РЎЗИЕВ,
ЎзА мухбирлари

Қишлоқ аҳолисини ичимлик суви ва табиий газ билан таъминлаш дастурини амалга ошириш бўйича республика комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Унда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ҳокимликлари, вазирликлар, идоралар ва республикамиз бошқа ташкилотларининг 2002 йил 9 ойи мобайнида қишлоқ аҳоли пунктларини газ ва сув таъминоти тармоқларига улашга доир вазифаларни бажариш бўйича амалга оширган ишлари якунлари таҳлил қилинди ҳамда ушбу йўналишда 2002 йил IY-чорагидаги вазифалар белгиланди.

Мажлисни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари, Комиссия раиси Р.Азимов бошқарди.

ҚИШЛОҚ МУАММОЛАРИГА ЭЪТИБОР

Мажлисда таъкидланганидек, 2002 йилнинг ўтган даврида қишлоққа 1443 километр сув ўтказиш тармоқлари ва 2418 километр газ ўтказиш тармоқлари барпо этилди ҳамда фойдаланишга топширилди. 369 та қишлоқ аҳоли пункти ичимлик суви билан таъминланган бўлса, 236 та қишлоққа табиий газ уланди. Газ таъминоти тармоқларини қуриш бўйича ишлар суръати ўтган йилга нисбатан 110 фоизни, сув таъминоти бўйича эса 109 фоизни ташкил қилди. Умуман, қишлоқ аҳолисини табиий газ ва ичимлик суви билан таъминлаш дастурини амалга ошириш учун кетган сарф-харажатлар қиймати 13,2 миллиард сўмдан ошди.

Андижон, Жиззах, Самарқанд, Сирдарё, Тошкент, Фарғона ва Хоразм вилоятлари ҳокимликлари ва республикамизнинг қатор туманлари ушбу муҳим ижтимоий вазифаларни амалга оширишда ижобий натижаларга эришди.

Андижон вилоятининг Марҳамат туманида узунлиги 13,7 километрли магистрал газ қувури ва газ тақсимлаш станцияси қурилиши ниҳоясига етди. Бу эса ушбу вилоятдаги аҳоли истиқомат жойларини бир марома газ билан таъминлаш имконини беради. Яна 13 та газ қувури тармоғи қурилиши давом эттирилмоқда. Уларнинг тўрттаси 2002 йилнинг IY-чорагида ишга туширилади, қолган иншоотларда 2003 йилда иш бошлаш учун тайёргарлик кўрилмоқда.

Комиссия мажлисида Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раиси ўринбосари, вилоятлар ҳокимлари ўринбосарлари ва «Ўзтрансгаз» компанияси раҳбарининг ҳисоботи тингланди.

Мажлисда Қорақалпоғистон Республикаси, Бухоро ва Тошкент вилоятларида сув ўтказиш тармоқларини ишга тушириш суръатлари республикамизнинг бошқа ҳудудларига қараганда анча суст олиб борилаётгани, Бухоро, Наманган ва Сурхондарё вилоятларида эса газ тармоқларини фойдаланишга топширишда оқсоқликка йўл қўйилаётгани таъкидланди.

Қорақалпоғистон Республикасининг Кўнғирот, Мўйноқ, Бўзатов, Бухоро вилоятининг Қоракўл, Навоий вилоятининг Нурота, Наманган вилоятининг Чуст, Самарқанд вилоятининг Иштихон, Хоразм вилоятининг Хазорасп тумани 2002 йилнинг январ-сентябр ойларида амалга оширилган ишлар якунлари бўйича қишлоқ аҳоли истиқомат жойларини ичимлик суви ва газ билан таъминлаш бўйича белгиланган топшириқларни бажаришда орқада қолаётгани қайд этилди.

Шунингдек, Қорақалпоғистон Республикасининг Мўйноқ, Бўзатов, Бухоро вилоятининг Олот, Жондор, Қоракўл, Қашқадарё вилоятининг Бахористон, Муборак, Сурхондарё вилоятининг Қумқўрғон ва Шўрчи туманлари газ тармоқларини ишга тушириш ҳамда қишлоқ аҳоли истиқомат жойларини газлаштириш тармоқларига улаш бўйича орқада қолаётир.

Вилоятлар ва ҳудудлар ҳокимликлари ва тармоқ раҳбарлари идораларга қарашли ҳудудларга жорий йилда сув ва газ тармоқларини фойдаланишга топшириш, қишлоқ аҳоли истиқомат жойларига сув ҳамда табиий газ узатиш борасида белгиланган вазифаларни оғишмай бажариш мақсадида ташкилий ишлар юзасидан аниқ топшириқлар берилди.

Шунингдек, Республика комиссиясининг ҳудудлар бўйича масъул аъзоларига жойларга бориб иш аҳволини ўрганиш ва жорий йилнинг қолган даврида белгиланган вазифаларни сўзсиз бажаришда амалий ёрдам кўрсатиш топширилди.

Мажлис жараёнида табиий ва ёқилғи-энергетика ресурсларидан самарали фойдаланишга эришиш зарурлиги, бунинг учун барча жойларда улар сарфини ҳисобга олиш ишларини ташкил этиш, айниқса муҳим эканлиги таъкидланди. Шу муносабат билан Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликларига турар жой фондларини, айниқса, қишлоқ жойларни газ ва сув ўлчаш асбоблари билан жиҳозлаш бўйича ишлар суръати етарли даражада эмаслиги кўрсатиб ўтилди ҳамда қисқа вақт ичида уларни ўрнатишни тезлаштириш чора-тадбирлари белгилаш топширилди.

Республика комиссияси мажлисида муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

(ЎзА).

ЯНА БИР УЯЛИ АЛОҚА

Навоий шаҳрида «Daewo Unitel» уяли алоқа компаниясининг филиали иш бошлади. Бу компаниянинг алоқа хизмати сифат жиҳатидан юқорилиги, нархи ҳам мижозларга мослиги боис, унинг қамров даражаси кенгайиб бормоқда. Компания абонентлари сони мамлакат бўйича 60 минг нафардан ошиб кетди. Шаҳарлараро сўзлашув махаллий тариф асосида тўланади. Компанияга аъзо бўлиш ёки биринчи уяли алоқага уланиш бепул амалга оширилади.

«Daewo Unitel» Навоий шаҳрида «Ўздунробита» ва «Коском»дан сўнг учинчи уяли алоқа тизимидир. Йил охиригача Зарафшон шаҳрида ҳам ана шундай алоқа хизмати фаолият бошлайди.

ЧЕГАРА МАСКАНЛАРИ

Мамлакатимизнинг Тошкент вилоятидаги чегаралари асосан тоғли ҳудудлардан ўтади. Ана шу мураккаб ҳудудларда сарҳадлар дахлсизлигини таъминлаш мақсадида Оҳангарон туманида «Теракли» ҳамда «Шавгоз» чегара масканлари қуриб ишга туширилди.

Ҳар икки масканда тоғли чегара ҳудудларини қўриқлаш, назоратни ташкил этиш, жанговар машқлар олиб бориш, чегарачиларнинг маиший турмушини яхшилаш учун барча шароит муҳайё этилган.

ТИББИЙ МАРКАЗ

Янгийўл шаҳрида замонавий ускуналар билан жиҳозланган 60 ўринга мўлжалланган болалар шифохонаси очилди.

Қарийб беш йилдан бери таъмирталаб бўлиб турган касалхонанинг бир бўлими қайта тикланди. Аввалари беморлар унча қулай бўлмаган шароитларда даволанишарди. Эндиликда эса барча керакли тиббий асбоб ускуналар билан жиҳозланган, дори-дармонлар билан таъминланган ушбу бўлимда 60 нафар бемор даволаниши мумкин. Бир йилда 2500 тагача беморни даволай оладиган мазкур болалар касалхонасига нафақат Янгийўл шаҳридан, балки Зангиота, Қуйичирчиқ, Чиноз каби қўшни туманлардан ҳам беморлар келтирилади. Шифохонадаги малакали шифокорлар сайъ-ҳаракати билан беморлар ревматизм, нафас йўли шамоллаши ҳамда турли хасталик асоратларидан шифо топишади.

(ЎзА) ва «Туркистон-пресс».

Ҳиндистоннинг Ҳайдаробод шаҳрида бўлиб ўтган шахмат бўйича жаҳон кубоги баҳсларида ҳамюртимиз Рустам Қосимжонов муваффақиятли иштирок этди. Дунёнинг сараланган шохматчилари орасида дона сурган ёш гроссмейстеримиз финалгача мағлубият нималигини билмади. Фақат ҳал қилувчи ўйинда мезбонлар вакили Вишванатан Ананд имкониятни бой бериб, нуфузли мусобақада иккинчи ўринни қўлга киритди.

ЎЗБЕКНИНГ РУСТАМИ ЮРТИГА ҚАЙТДИ

Тошкентга қайтиб келган Рустам Қосимжоновни пойтахт аэропортида мамлакатимиз спорт жамоатчилиги, журналистлар ва қариндош-уруғлари кутиб олди.

- Жаҳон кубогида иккинчи ўринни эгаллаш мен учун катта ютуқ бўлди, - деди Р.Қосимжонов. - Лекин Ананддин ҳам ютишга имкониятим бор эди. Биринчи ўйинда ғалаба қозонишимга бир бахя қолганди. Билмадим, омад юз ўгирдими, тажрибасизлик қилдимми?.. Биз, спортчиларнинг мана шундай нуфузли турнирларда иштирок этишимиз учун шароит яратиб бераётган мамлакатимиз Президентидан, бутун мусобақа давомида ёнимда турган ва мендан ёрдамини аямаган гроссмейстер Сайдали Йўлдошевдан жуда миннатдорман.

Рустам икки-уч кундан кейин мамлакатимиз терма жамоаси таркибида яна сафарга отланади. Словенияда навбатдаги жаҳон шохмат олимпиадаси бўлиб ўтади. Икки юзга яқин жамоа қатнашадиган ушбу баҳсларда Ўзбекистондан 6 нафар шохматчи иштирок этади.

Озод РАЖАБОВ,
ЎзА мухбири.

Савоб ишни ҳар куни қилиш керак

ЎЗИМИЗНИНГ УЙ-БОҒЧАМИЗ

Хўжалик фермасида зоотехник эдим. Замона зайли билан 2001 йилда фермаnнинг бир қисмини хусусийлаштириб, фермер хўжалиги ташкил этдик. «Янгиариқ» ширкат хўжалиги мутасаддилари ишимизни маъқуллаб, 17 гектар ер ажратиб берди. Шу йили қорамоллар сонини 34 бошга етказдик. Гўшт ва сут сотиш бўйича шартномани бажариб, уч миллион сўм соф фойда олдик.

Ғалладан 50 центнердан ҳосил кўтариб, давлат шартномасини ошириб бажардик. Ўзимизга қолганининг 3 тоннасини қишлоғимиздаги кам таъминланган оилаларга ҳадя қилдик. Саховатпешалик кишиларнинг ишига барака бераверарkан.

«Ташаббус-2002»нинг туман ва вилоят босқичида ғолиб бўлдик. Республика кўрик-танловининг дипломини олдик.

Тўй хизматининг азалий анъанаси. Шундай фараҳли кунларда атрофга назар солсак, тўй қилишга қийналаётганлар бор экан. Уйдагилар билан маслаҳатлашиб, бир фикрга келдик. Фикримизни оқсоқоллар ҳам, маҳаллий раҳбарлар ҳам маъқуллашди. Ўғлимизнинг уйланиш тўйига қўшиб, кам таъминланган оилаларнинг 17 нафар фарзандларининг суннатини ҳам ўтказдик. Бунинг учун озгина қўшимча харажат қилдик, холос. Бошқаларга ёрдамимиз тегканидан хурсандмиз. Тўйдан кейин денг, ўша болалар деярли ҳар куни бизникига келишадиган бўлишди. Ҳозир уларнинг кўпчилиги бизникида яшайди. Улар ўз фарзандимиздек бўлиб қолишди. Болаларни яхши кўраман, улар ёнимда бўлиб, қувониб тўлиб турса деймал. Бир куни ҳовлимизга кирган кимдир «эҳ-эҳ, бола боғча бўлиб кетибди-ку», деди.

Бу гап бир сабаб бўлди. Ажабланд ҳам қишлоқларда боғчалар яхши ишламаётганини, оналар болаларини ёлғиз ташлаб ишга чиқолмаётганини эшитиб юрардим. Хуллас, уйда боғча очишни ният қилдим. Туман ҳокими Х.Нуриллаевга мурожаат қилганимизда бу ишни қўллаб-қувватлашини билдирди. Ҳозир уйимизда 20 нафар бола уйнаб-кулиб яшаяпти. Келиним ва қўшнимиз уларнинг тарбиячиси. Ахир савоб ишни ҳар ким, ҳар куни қилиши керак, дейишади-ку!

Барно МАМАДАЛИЕВА,
Ургут тумани, «Ғалаба» фермер хўжалиги раҳбари.

Кучли давлатдан — кучли фуқаролик жамияти сари

Олий Мажлис тўққизинчи сессиясида Юртбошимиз алоҳида кўрсатиб ўтганларидек, мамлакатимизда демократик жараёнларни тубдан чуқурлаштириш, фуқаролик жамияти асосларини шакллантиришдек стратегик вазифалар турибди.

МЕЪЁРИЙ ҲУЖЖАТ

иш берувчи билан ходим муносабатларини тартибга солади

Қашқадарё вилоят давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшма қўмитаси Президентимиз томонидан илгари сурилган концептуал ғоялар, қўйилган вазифалардан келиб чиқиб амалга оширилаётган ишларнинг аниқ режасини белгилаб олди. Мамлакатимиз ҳаёти атрофлича, чуқур ва ҳаққоний таҳлил этилган, тараққиётимизнинг устувор йўналишлари ўз инъикосини топган маърузa касаба уюшмалари фаолиятини янада кучайтиришни тақозо этади.

— Касаба уюшмаларининг фуқаролик жамияти шаклантиришдаги шароитдаги ҳаракат Дастурида кўрсатиб ўтилганидек, аҳолининг ижтимоий, иқтисодий, ҳуқуқий манфаатларини ҳимоялаш, ижтимоий шерикчилик тамойили асосида иш тутиш бурчимиздир, - дейди қўмита раиси Баҳром Ҳикматов. Президент фармонлари, қарорлари, ҳукумат ва касаба уюшма Федерацияси Кенгаши қарорларини бажара бориб, ташкилотчилик, оммавий-маданий тадбирлар самарадорлигини ошириш эришилди.

Меҳнат билан боғлиқ ижтимоий-иқтисодий муносабатларни тартибга солишда жамоа шартномаларининг аҳамияти тобора ўсиб бормоқда. Жамоа шартномалари иш берувчи билан ходимлар ўртасида меҳнатга оид, ижтимоий-иқтисодий ва касбга доир муносабатларни тартибга солувчи меъёрий ҳужжат хисобланади. Тармоқ қўмитаси ҳисобида 206 та юридик мақомга эга ташкилот бўлиб, улардан 198 тасида жамоа шартномалари қабул қилинган.

Йиғилишларда жамоа шартномаларининг бажарилиши муҳокама этилди. Аниқланишича, белгиланган 5586 та бирдан 38 таси бажарилмасдан қолган. Ҳар бир ходимга ўртача сарфланган маблағ 13 598 сўмни ташкил этади. Бундан ташқари 3 та ва бошқармалари билан тармоқ битимлари тузилган бўлиб, бажарилиши қўшма йиғилишларда кўриб чиқилди.

— Биз қонун устуворлигига асосланган ҳуқуқий-демократик давлат, адолатли фуқаролик жамияти, бозор қонунларига асосланган янги иқтисодиётнинг янада мукаммал босқичларига қадам қўйдик, - дея суҳбатни давом эттирди қўмита раиси. — Демак, касаба уюшма аъзолари ва фаолларининг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш муҳим вазифадир.

Ҳуқуқий ҳимояни мустаҳкамлаш мақсадида туманларда ўқув-семинарлар ўтказилди. 700 дан ортиқ киши қатнашган бу анжуманларда фуқароларнинг ҳуқуқий ва ижтимоий ҳимоясига алоқадор ҳужжатларнинг бажарилиши чуқур ўрганилди. Касаба уюшмалари вилоят кенгаши, адлия, солиқ ва меҳнат бошқармаларининг ҳуқуқий маслаҳат билан шуғулланувчи ходимлари маъруза эшитилди.

Фуқароларнинг ариза ва шикоятлари пухта ўрганилмоқда. Бултур қўмитага 37 киши, йилнинг ўтган ойлари давомида 12 киши мурожаат қилди. Касаба уюшмаси аралашуви билан Қарши туман солиқ инспекцияси хусусий ходими Р.Нурқобилов, вилоят ҳарбий госпитали лаборанти М.Бекерова, «Тадбиркорбанк» ходимаси Г.Хидировалар вазифаларига тикланиб, мажбурий бекор юрган кунлари учун ҳақлари ундириб берилди.

Бандлик дастурини амалга ошириш эътиборда турибди. Иш ўринларини қисқариши муносабати билан вазифасидан озод қилинган 180 нафар ходим қайта ўқитилиб, бошқа касбларга жойлаштирилди. Вилоят меҳнат бошқармаси билан ҳамкорликда меҳнат бозори ракобатига бардош беролмайдиган 135 нафар аёл ва 59 нафар ёшлар биринчи галда иш билан таъминланди.

Бугунги кунда вилоят қўмитаси ҳисобида 16139 нафар аъзо фаолият кўрсатаяпти. Жойларда 269 та бошланғич ташкилотлар ишлаб турибди. Айниқса, давлат солиқ, мулкни бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш, стандартлаш ва метрология бошқармалари, марказий банк, касаба уюшма ташкилотлари муассасаларда қонунчиликка риоя қилиниши, жамоат шартномаларининг бажарилиши ижобий ўзгаришлар учун устивор йўналишда ташкил этилган. Касаба уюшмаси ташаббуси билан «Сиз ўз ҳуқуқингизни биласизми?», «Уч авлод учрашуви», «Ўзбекистон ягона ватан», «Энг намунали маҳалла», «Бахтли оила — бахтли келажак», «Соғлом авлод — юрт бойлиги» каби мавзуларда қизиқарли тадбирлар ўтказиб борилаяпти.

Кариялларни қадрлаш йилида меҳнат фахрийлари, ногиронлар, кам таъминланган оилаларга моддий ёрдам кўрсатилди. Улардан 10 нафари касаба уюшмалари ҳисобидан санаторийларга юборилди, пул мукофоти билан тақдирланди.

Қўмита давлат муассасаларда ва жамоат хизмати ташкилотлари ижтимоий кафолатлари даражасини кўтариш, меҳнатга адолатли ҳақ тўлашни таъминлаш, ходимлар ҳуқуқий манфаатларини ташкил қилишда ўз фаолиятини янада кучайтирмоқда.

Н. ТИЛЛАЕВ.

Ибрат

ТАШАББУСКОРЛИК ҚЎЛ КЕЛДИ

Қизилтепа туманидаги Алишер Навоий номли ширкат хўжалигида бундан икки йил илгари иш ҳақидан қарздорлик 14 миллион, нафақадан қарздорлик 6 миллион сўмни ташкил этган эди. Хўжалик маъмурияти қисқа фурсат ичида қарздорликдан батамом қутилиш билан бирга хазинасида мўмайгина пул ҳам тўплай олди. Жумладан, ўтган йил якунларига кўра 611 ишловчи ҳар бўн минг сўмлик пай ҳисобига 4,5 минг сўмдан дивидент олди. Оилавий пудратчилар яқинда ғаллачиликдан ҳам дурустгина даромад қилишди. Шартнома режаларини ошириб бажарган учун Зойир Ёрқулов 7 тонна, Хайрулла Муродов 4 тонна 600 килограмм ғалла олишган. Ҳосилотга 450 килограмм ғалла мукофот сифатида берилди. Хўжалик ғаллачиликдан 61 миллион сўм даромад қилган бўлса, унинг 19 миллионини соф фойдани ташкил этади.

Жамоада ички иқтисодий муаммоларнинг муваффақиятли ҳал этилиши аҳолини ижтимоий ҳимолаш, қишлоқда инфратузилмани шакллантириш, турли маданий-маърифий тадбирларни амалга ошириш имконини яратди. Аҳоли хонадонларини газлаштириш 100 фоиз, ичимлик суви билан таъминлаш 65 фоиз, ички йўлларга асфальт ётқизиш 93 фоизга уддаланди.

Хўжалик маъмурияти ва касаба уюшма қўмитаси мактаб маорифга ҳам ўз иши деб қарамоқда. Жумладан, Тошпўлат Ҳамид номли мактаб қурилишига шу йил 6 миллион сўм сарфланди. Жомий номли мактабни таъмирлаш ишларига амалий ёрдам кўрсатилди. Бўстоний номли мактабнинг 30 нафар кам таъминланган ўқувчиларига дарсликлар олиб берилди. Хўжаликдаги «Дўстлик» болалар оромгоҳида бу йил меҳнаткашларнинг 120 нафар фарзанди мириқиб ҳордиқ чиқаришди.

Касаба уюшма ташаббуси билан йилнинг ўтган даври ичида кам қонли 10 нафар аёлга 10 минг сўмдан ёрдам пули берилди. 15 нафар қарияга ош тортилиб, совға салом улашилди. Хўжалик ҳисобидан 2 нафар боланинг суннат тўйлари ўтказилиб, уларнинг банкда очилган ҳисоб рақамларига пул қўйилди.

Ялғош САРИЕВ,
«Ишонч» мухбири.

«Пахтаобод» Нишон туманидаги йирик ширкат хўжаликларидан бири ҳисобланади. Шу боис хўжалик жамоаси пахта йиғим-теримини уюшқоқлик билан олиб бориб, туман хирмонига муносиб улушларини қўшишмоқда.

Қарши педагогика коллежи ҳашарчилари эса Косон туманидаги Бобур номидаги ширкат хўжалигига пахтани ўз вақтида йиғиштириб олишга яқиндан ёрдам беришаётир.

Суратларда: илғор теримчилар Манзура Абдиева ва Дилсўз Сулаймоновалар.

Ш.СУЛТОНОВ
олган суратлар.

2002 йил-Қарияларни қадрлаш йили

КЕКСАЛАР ДУОСИ ИЖОБАТ БЎЛМОҚДА

Фахрийларни қўллаб-қувватлаш, ёлғиз кексалар, нафақахўр ва ногиронларни ижтимоий ҳимоялаш касаба уюшмаларининг асосий вазифасидир.

Туман касаба уюшмалари мувофиқлаштирувчи кенгаши раиси Жуманазар Аллабергановни «Гулистон» ширкат хўжалигида учратдик.

— Ҳозиргина қишлоқдаги 12 нафар кам даромадли оила ва 10 нафар уруш ногиронига совғасаломлар, 5 минг сўмдан пул тарқатиб, ҳол-аҳвол сўраб қайтдик, - дейди раис мамнун ҳолда .— Энди «Дўрмон» ва Жалолиддин Мангуберди номли ширкат хўжаликларидаги ёлғиз кексалар яшаётган оилаларга кириб чиқамиз.

Урганч туман ҳокимлиги ва касаба уюшмалари мувофиқлаштириш кенгашининг эътибори туфайли қариялар, пенсионер ва ногиронлар доимий ғамхўрлик билан қуршаб олинган.

Ўн саккиз мингга яқин касаба уюшма аъзолари ва 31 та бошланғич ташкилотлар ишлаб турган туманда ҳеч бир қария эътибордан четда қолмаяпти. Яқинда марказий истироҳат боғида «Уч авлод» учрашуви уюштирилиб 200 нафар дан зиёд уруш қатнашчилари, байналмилал жангчилар ва чернобилчилар таклиф этилди. Бир пиёла чой устида ўтказилган мулоқотда Ватанни улуғлаш, мустақилликни қадрлаш, ёшлар тарбияси хусусида сўз юритилди. Кеча охирида кексаларга 500 минг сўмлик моддий ёрдам кўрсатилди. Туман марказий шифохонасида қариялар учун алоҳида палаталар ташкил этилиб, беморларга имтиёзли тиббий ёрдам, дори-дармон берилаяти.

Ҳокимлик ва туман касаба уюшма қўмитаси, корхона, ташкилотлар маъмуриятлари билан тузилган жамоа шартномаси ва битимларга Қарияларни қадрлаш йили муносабати билан қатор ўзгаришлар киритилган.

Корхонадан пенсияга чиққан, ишламайдиган нафақахўрларга мунтазам равишда моддий ёрдам берилаяпти. Жамоада ўрнатилган ижтимоий имтиёз ва кафолатлар уларга ҳам тадбиқ этилади, уй-жойлари таъмирланиб, коммунал-маиший хизмат тўловларидан озод қилинади. Вақти-вақти билан озиқ-овқат маҳсулотлари ва дори-дармонлар бепул тарқатилади. Йилнинг ўтган ойларида уруш ва меҳнат фахрийлари, ёлғиз кексалардан 18 нафар киши мамлакатимизнинг бахаво жойларида, 50 нафари вилоятдаги санаторий-профилакторийларда дам олиб қайтишди.

Ҳозир нафақада бўлган якка-ёлғиз, ночор қарияларга тиббий ходимлар бириктирилган. Бу борада «Хоразмдонмаҳсулотлари» ҳиссадорлик жамияти, «Маҳмуд» номли хусусий корхона, Хоразмий, Жалолиддин Мангуберди, Қаландаров номли ширкат хўжаликлари, туман деҳқон-фермер уюшма аъзолари катта ҳиммат кўрсатиб, отахону онахонларни ҳам моддий, ҳам маънавий қўллабқувватлашмоқда.

2001 йилда меҳнаткашларни ижтимоий-иқтисодий ҳимоялаш учун 189 миллион 433 минг сўм маблағ сарфланган бўлса, жорий йилда бу кўрсаткич 227 миллион сўмдан ошади. Меҳнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги тадбирлари учун эса 21 миллион сўм маблағ ажратилган.

Бандлик дастурини амалга ошириш, фуқаролар турмуш шароитларини яхшилаш, ишсизликни бартараф этишда касабақўмлар фаол қатнашмоқдалар. Айни пайтда 578 та деҳқон-фермер хўжаликлари, 551 та кичик ва ўрта бизнес субъектларида 1500 та янги иш ўринлари яратилди. Меҳнат бўлими билан ҳамкорликда 700 нафар киши ишга жойлаштирилди. Туманда «Хоразм-Нуртоп» Ўзбекистон-Туркия қўшма корхонаси ишга туширилиб, маҳаллий ёшлардан 100 нафари иш билан таъминланди.

Соғлом турмуш тарзини шакллантириш, оналик ва болаликни, оила манфаатларини ҳимоялаш, қишлоқ аҳолиси фаровонлигини ошириш дастурлари муваффақиятли ҳал этилаяпти. Ўтган даврда икки хўжаликда касб-ҳунар коллежлари қайта таъмирланиб, жиҳозланди. 2 та қишлоқ-врачлик пункти, 300 ўринли умумий овқатланиш, 2 та маиший хизмат, 703,4 квадрат метр савдо шохобчалари, 5,7 минг квадрат метр турар жойлар, 10 километр газ тармоқлари, 16 километр сув қувурлари қурилиб, фойдаланишга топширилди. Бундай қурилиш ва ободончилик ишлари билан бирга ижтимоий суғурта маблағлари ҳисобидан меҳнаткашлар ва уларнинг оила аъзоларини соғломлаштириш, жисмоний тарбия ва спорт, даволаниш ва дам олиш тадбирларига 19 миллион сўмдан ортиқ маблағ сарфланди.

Иззат ХИКМАТОВ,
«Ишонч» мухбири.

Орамиздаги одамлар

ҚЎРИҚТОМ ҚУМЛИКЛАРИДА

Икки йил сурункасига юз берган қурғоқчилик туфайли одамлар суви мўл ерларга кўчиб кета бошладилар. Мана, оби-ҳаёт кўпайиши билан чўлда ҳаёт қайтадан жонланди. Муқим яшаш жойларини тарк этган ўн оила яна ўз манзилларига қайтиб келдилар.

Янгиариқ туманидаги Шароф Рашидов номли ширкат хўжалигининг 5100 гектарлик кенг далалари Туркманистон қўриқларига туташиб кетган. Шўрқул, Чорш, Юлғунги, Оқсув, Қоравароқ каби катта-кичик табиий кўллар ойнадек ялтирайди. Дашт ҳудудидан кесиб ўтган Озёрний коллекторининг сизот сувлари туя ўркачли қумликлар бағрига сингиб кетади.

— Ўшанда чўл ўзлаштирилиб, ерлар текисланаётган, турар-жойлар қурилиши эндигина бошланган эди, - дея хотирлайди ҳозирги пайтда бош пудратчи бўлиб ишлаётган Сафарбой оға. — Оловдек ёшлик онлари умр дарёсида оқиб ўтиб кетди.

2000 йил 29,3 миллион сўм зарар билан якунланган эди. Яхшиям, иқтисодий аҳволни тиклаш мақсадида ҳукумат қарори билан 111.9 миллион сўмлик қарзлардан кечилди. Давлат томонидан қўллаб-қувватланганлиги туфайли чўлқуварлар қалбида умид учқунлари порлай бошлади. Тадбиркорлик ва қатъиятлилик ташқи бошқарувчилик фаолиятида қўл келди. 2001 йил 31.9 миллион сўм фойда билан якунланди.

.... Тарихдан бир шингил.

Бундан йигирма беш йил муқаддам ҳарбий хизматни тугаллаб, тўғри чўлга келганида Сафарбой Отажонов энди 20 ёшга қадам қўйган эди.

Бош муҳандис Ҳайитбой Машарипов ҳам илк чўлқуварлардан. Йигитнинг зўри ер очар деганларидек, ўспиринлик ёшида у ҳам дашт ўзлаштирувчилар сафига қўшилди.

Раҳбарлар тез-тез алмаштирилганлиги, устига-устак йилнинг камёғин келганлиги, юз берган қурғоқчилик хўжалик фаолиятини издан чиқарди, одамларнинг силласини қуритди.

Икки йил муқаддам хўжалик санацияга тушгач, давлат томонидан иқтисодиётни тиклаш учун яна бир имкон берилди.

Дастлаб Мадамин Маткаримов номли жамоа хўжалигида чилангар, устахона мудири, бош муҳандис, касаба уюшма қўмитасининг раиси бўлиб ишлаган, қишлоқ хўжалигида қарийб ярим асрлик иш тажрибасига эга инсон хўжаликка раҳбар этиб тайинланди.

Хўжаликда муаммолар кўп. Марказий кўргон қурилганига чорак асрдан ошди. Қишлоқда ичимлик суви тақчил. Бу ерда вилоятнинг турли қишлоқларидан келиб қолган 130 та оила яшайди.

Хўжалик асосан шоли етиштиришга ихтисослашган. Сув танқислиги ҳисобга олиниб, 252 гектар майдонга чигит, 320 гектарга шоли, 93 гектар кунгабоқар, 110 гектар озуқа, 60 гектар майдонга полиз экинлари экилган. 80 гектарлик ғаллазорлардан мўл ҳосил олиниб, шартнома режаси оширилиб бажарилди.

Хўжаликнинг ҳар бир аъзоси ўз вазифасини пухта билади. 1282 гектарлик майдон 11 нафар пудратчига бўлиб берилган. Матназар Султонов, Рустам Аҳмедов, Эркинбой Собиров, Худойназар Эрназаровлар бошлиқ пудратчилар даласида пахта ва шолидан мўл ҳосил етиштирилмоқда. Экинлар парвариши агротехникасига қатъий амал қилинаяпти. Ҳар қатра сув, минерал ўғит, ёқилғи-мойлаш материаллари, машина ва механизмлар ҳисобда.

Фидойи меҳнат фаровонлик келтиради. Чўл қийинчиликларини енгиб, ноз-неъматлар яратаётган, эл-юрт дастурхонига барака киритаётган миришкор деҳқонларнинг ҳар бири ардоқ, ҳар бири қаҳрамон, деб атаса муболаға бўлмайди.

— Қишлоққа саноатни олиб келиш мақсадида соатига 600 килограмм маҳсулотни қайта ишлаб, кунгабоқар ёғи ишлаб чиқарадиган цех қуришни лойиҳалаштирдик, - дейди хўжалик раҳбари.

—Ишларимизни янада ривожлантириш учун ишбилармонлар билан шартномалар имзоланди.

Олланазар ота-она дуосини олиб кам бўлмади. Бугунги кунда турмуш ўртоғи, билан беш қиз, бир ўғилни тарбиялаб вояга етказишмоқда.

Чўл қуёши теваракатрофни тандирдек қизитгани-қизитган. Офтоб тафтида ер тарам-тарам бўлиб ёрилган. Ҳали ҳеч ким даладан қайтгани йўқ.

Кеч туша бошлади. Иссиқ шамол эсиб, чанг-тўзон кўтарилди. Олланазар машинага ўтириб, олис барханлар орасида жойлашган даштү-далаларга жўнаб кетди.

— Туни билан сувчилар ҳузурида бўламан, - дейди у биз билан хайрлар экан.

....Қоронғулик қоплаган қумликларни кесиб бораётган машина чироқлари олисдан ялтиллаб кўринар эди.

Н. ИСОМУДДИНОВ.

Ижтимоий ҳимоя унутилган жойда

«СИЗЛАРДАЯМ КАСАБА УЮШМА БОРМИ?»

Ишдан қайтган Аҳмаджонни хотини ажабланган қиёфада қаршилади:

— Бозорлигингиз қани? Ахир, рўзғорнинг таги кўриниб қолди, дегандим-ку! Аҳмаджон айвон четидаги сўрига ўтираркан, «уф» тортди.

— Маошни бугун ҳам беришмади...

Ҳаётда қизиқ ишлар ҳам кўп. Атайлаб уюштирилгандек телевизорда Аҳмаджонларники сингари қайсидир ташкилотда маош бериш пайсалга солинганлиги, касаба уюшма ташкилоти эса бу муаммога аралашиб ишловчиларни ижтимоий ҳимоялаш учун курашганлиги ҳақида кўрсатув берилса бўладими! Оила бекаси Салимахон гарчи бирон ўқув юртини битирмаган бўлса-да, мактабни яхши тамомлаган, билимдон аёл. Кўрсатувни томоша қиларкан, эрига қаради:

— Сизлардаям касаба уюшма ташкилоти борми? Нега улар ўз сўзини айтишмаяпти?

Аҳмаджон хомуш илжайганича қўл силтади.

Юқоридаги сингари ҳолатни Поп туманидаги қатор ташкилот ва ширкат хўжаликларида ҳам кузатиш мумкин.

Маълумки, ишловчиларни ижтимоий ҳимоялаш касаба уюшмаларининг олий мақсадидир, деган сўзлар ушбу оммавий жамоат ташкилотининг байроғига олтин ҳарфлар билан ёзиб қўйилган. Бу талаб ҳар бир вилоят, туман, шаҳар ва барча бошланғич касаба уюшма ташкилотлари томонидан имзоланган жамоа шартномаларида ўз ифодасини топган.

Туман агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшма тармоқ қўмитаси раиси Абдумалик Умаров билан шу мавзуда суҳбатлашиб қолсангиз, унинг сўзларини эшитиб бу борада катта ишлар қилинаётган экан, деган хулосага келасиз. Амалда-чи? Наманган вилоят касаба уюшмалари кенгаши вакиллари билан биргаликда ўрганиш шуни кўрсатдики, тармоқ қўмитасининг бу йўналишдаги ишлари кўнгилдагидек эмас. Ҳатто, ҳозиргина тилга олиб ўтилган ҳуқуқий ҳужжатни тайёрлаш, рўйхатдан ўтказиш ва экспертиза қилишда Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши Раёсатининг 2000 йил 12 июлдаги 1-7 сонли қарори билан тасдиқланган тартибга риоя этилмаган.

Аввало, жамоа шартномаси матни юқорида кўрсатиб ўтилган талаблар асосида тайёрланмаган ва экспертиза қилинмаган. Тармоқ қўмитаси атрофига бирлашган бошланғич ташкилотлардан атиги 4 тасининг ҳужжати кўриб чиқилиб, рўйхатдан ўтказилган ва хулосалар ёзилган. Қолганлари ҳам бор, аммо биз нусхасини олиб қолмаганмиз, дейишди. Бу жавобга ишонмайсиз. Сабаби, аввало, тайёрланган жамоа шартномаси матни айтиб ўтилганидек биринчи навбатда рўйхатдан ўтказилиб экспертиза қилиниши билан бир вақтда бу хусусда ҳужжат расмийлаштирилмоғи ва унинг бир нусхаси тармоқ қўмитасида сақланмоғи даркор.

Қолаверса, туман тармоқ қўмитасининг ишловчиларни ижтимоий ҳимоялашга оид келишув матни мазмунидан ҳам кўнгил тўлмайди. Туман қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси билан тузилган ўзбу келишув ҳужжати ҳам юзаки, номигагина расмийлаштирилган, холос. Тармоқ қўмитаси атрофига уюшган 30 та бошланғич ташкилот раислари иштирокида муҳокама қилинмаган. Тўғри, тармоқ қўмитадагилар йиғилиш ўтказилган, деб айтишди, аммо уни тасдиқловчи ҳужжат топилмади.

Тармоқ қўмитасига тақдим этилган саноқлигина жамоа шартномалари матнидан ҳам қониқмайсиз. Чунончи, Поп нотўқима матолар акционерлик жамияти /касабақўм раиси С.Сайфиддинов/, дон маҳсулотлари корхонаси / касабақўм раиси Х.Тўйчиев/ жамоа шартномаларига Меҳнат Кодексининг 161-моддасига зид равишда иш ҳақини ойига бир мартадан бериш талаби бўйича модда киритилган.Ҳолбуки, қонун талаби бўйича маош ойига камида иккига бўлиб тўлатилиши зарур. Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 19 мартдаги 88-қарорига мувофиқ касаба уюшмалари маошнинг ўз вақтида тўланишини таъминлаш юзасидан иш берувчи билан биргаликда чора-тадбир ишлаб чиқишлари керак. Лекин амалда, бундай қилинмаган.

Ижтимоий ҳимоянинг таркибий қисми ҳисобланган иш ҳақининг ўз вақтида берилиши касаба уюшмалари томонидан назорат қилинмаётганлигини кишини ажаблантиради. Мақоламиз бошланишида келтирилган 8-механизациялашган кўчма жамланманинг ўзидагина берилмаган иш ҳақи 1 октябр ҳолатига 8 миллион 100 минг сўмни, шу тумандаги «Поп» механизациялашган кўчма жамланмасида 3 миллион 250 минг сўмни, «Найман» ширкат хўжалигида йилнинг биринчи ярми ҳолатига 8 миллион 115 минг сўмни ташкил этди. Ҳақли савол туғилади: туман тармоқ касаба уюшма қўмитаси қаёққа қараяпти?

Тўғри, бу масала вилоят касаба уюшмалари кенгаши раёсатида кўриб чиқилди. Айбдорларга нисбатан тегишли чоралар белгиланди. Аммо бу билан аҳвол ўзгарармикан?!

О.ЖУМАНАЗАРОВ,
«Ишонч» мухбири.

МАҲСУЛОТ ҲАЖМИ ОРТМОҚДА

Пойтахтимизда фаолият кўрсатаётган «Прайм» Ўзбекистон-Буюк Британия қўшма корхонаси биноларнинг ички безаклари учун зарур маҳсулот ишлаб чиқаришга ихтисослашган.

Бу ерда, асосан, эшик ромлари, плинтус, дераза токчаси, иситиш батареялари тайёрланади. Шунингдек, буюртмачилар талабларига асосида турли хилдаги мебеллар ишлаб чиқариш йўлга қўйилган. Корхона хорижнинг энг замонавий асбоб-ускуналари билан жиҳозланган. Ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар нисбатан арзонлиги, юқори сифати билан ажралиб туради.

- Маҳсулотларимизга ички бозорда, айниқса, талаб катта, -дейди корхона раҳбари Станислав Ким. - Шу боис жорий йилда ишлаб чиқарилган маҳсулотлар ҳажми ўтган йилларга нисбатан икки баробар ортди. Мамлакатимизда бунёд этилаётган кўплаб муҳташам иншоотлар, жумладан, Ўзбекистон давлат консерваторияси, Ўзбек Миллий академик драма театрининг ички безакларида ҳам корхонамиз маҳсулотларидан фойдаланилган.

САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИК

Биринчи Тошкент Давлат тиббиёт институтида ўқув жараёнини янада такомиллаштириш, жаҳон тиббиётидаги энг сўнгги янгиликларни ўзлаштириш, юртимизда кечаётган соғлиқни сақлаш тизимидаги ютуқларни кенг тарғиб этиш мақсадида жаҳоннинг АҚШ, Австрия, Буюк Британия, Туркия каби давлатларидаги олий ўқув юртлари билан йўлга қўйилган илмий алоқалар тобора кенгаймоқда.

Жанубий Кореянинг Сеул Миллий университети стоматология факультети билан узоқ йиллик ўзаро ҳамкорликка мўлжаллаб имзоланган шартнома ҳам ана шундай хайрли ишга хизмат қилади. Унга кўра ҳар икки давлат олий ўқув юртларининг талабалари, ўқитувчи-профессорлари ўзаро тажриба алмашади, малака оширib, ҳамкорликда илмий тадқиқот олиб боради.

Бу борада ўзаро маслаҳатлашув, кўмак, дарсликлар, ўқув-услубий қўлланмалар яратиш учун ҳам кенг имкониятлар очилади. Сеуллик олимлар мураккаб тиш касалликлари бўйича маърӯза ўқийди.

(ЎзА).

Саволингизга ҳуқуқшунос Карим МУХТОРОВ жавоб беради

САВОЛ: ***ходимнинг ўз меҳнат вазифаларини мунтазам (систематик) равишда бузганлиги учун меҳнат шартномасини бекор қилишнинг тартиби тўғрисида тушунтириш берсангиз.***

Р.АБДУАЛИМОВА,
Сирдарё вилоят Соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшма қўмитасининг раиси.

МЕҲНАТ ШАРТНОМАСИ ҚАЧОН БЕКОР ҚИЛИНАДИ?

ЖАВОБ: бу саволга тўлиқроқ жавоб беришдан олдин ходимнинг меҳнат вазифалари қайси ҳужжатларда белгилаб қўйилганлиги тўғрисида тўхталиб ўтмоқ керак.

Ходимнинг меҳнат вазифалари Меҳнат Кодексининг 74-моддаси талабларига асосан тузилган ёзма шаклдаги меҳнат шартномасида белгиланади. Бундан ташқари унинг меҳнат вазифалари Меҳнат Кодексининг 174-моддаси талаблари асосида тузилган ва тасдиқланган ички меҳнат тартиби қоидалари, жамоа шартномалари, мансаб йўриқномалари ҳамда муассасада қабул қилинган бошқа локал ҳужжатларда ҳам белгиланади.

Бу кўрсатиб ўтилган ҳужжатлар билан ходим албатта (МК 178-модда) имзо чектириб таништирилган бўлиши шарт.

Агар қонуннинг бу талаби бажарилмаса, ўртада низо келиб чиққанда, ходим айбдор бўлса-да, меҳнат низоларини кўрувчи комиссия ёки суд томонидан кўриладиган масала ходимнинг фойдасига ҳал бўлиши мумкин.

Меҳнат Кодексининг 176-моддасига биноан ходим ўз меҳнат вазифаларини ҳалол, виждонан бажариши, меҳнат интизомига риоя қилиши, иш берувчининг қонуний фармойишларини ўз вақтида ва аниқ бажариши, технология интизомиға, меҳнат муҳофазаси, техника хавфсизлиги ва ишлаб чиқариш санитарияси талабларига тўлиқ амал қилиши, иш берувчининг мол-мулкини авайлаб асраши шарт.

Юқорида кўрсатиб ўтилган ҳужжатларни ва қонун талабларини ходимнинг айбли тарзда ва қонунга зид равишда бузилганлиги унинг ўз меҳнат вазифаларини бажармаслик деб тушунилади. Бунинг учун ходимга Меҳнат Кодексининг 182-моддаси талабларини бажарган ҳолда, яъни ходимдан бир ой муддат ичида тушунтириш хати олиниб, иш берувчи томонидан буйруқ билан Меҳнат Кодексининг 181-моддасида кўрсатиб ўтилган интизомий жазо чораларини қўллаши мумкин. (ҳайфсан, 30 фоиз ёки 50 фоиз жарима солиш, меҳнат шартномасини бекор қилиш. Бу ҳақда газетанинг олдинги сонларида тушунтириши берилган). Буйруқ ходимга имзо чектириб таништирилади.

Ходимга қонунда назарда тутилмаган интизомий жазо чораларини қўллаш таъқиқланади (қаттиқ ҳайфсан, бошқа ишга ўтказиш ва ҳ.з.лар) ва Меҳнат Кодексининг 5-моддасига асосан у ҳақиқий ҳисобланмайди.

Амалдаги қонунга мувофиқ интизомий жазонинг амал қилиш муддати жазо қўлланилган кундан бошлаб бир йил қилиб белгиланган. Агар ходим шу муддат ичида яна интизомий жазога тортилмаган бўлса, у интизомий жазо олмаган ҳисобланади.

Меҳнат вазифаларини бузганлиги учун ходим интизомий ёки моддий жавобгарликка тортилган ёхуд унга нисбатан меҳнат тўғрисидаги қонунлар ва бошқа меъёрий ҳужжатларда назарда тутилган таъсир чоралари қўлланилган кундан эътиборан бир йил мобайнида ходим томонидан такроран тартибга хилоф ножўя ҳаракат содир қилиниши ходимнинг меҳнат вазифаларини мунтазам равишда бузган деб ҳисобланади.

Бунинг учун иш берувчи томонидан ходим билан тузилган меҳнат шартномаси Меҳнат Кодексининг 100-модда II-қисм 3-банди билан бекор қилиниши мумкин. Албатта меҳнат шартномасини бекор қилишда Меҳнат Кодексининг 101-моддаси талабларига тўлиқ риоя қилиниши зарур.

Агарда ходимга интизомий жазо чоралари қўллашда иш берувчи томонидан Меҳнат Кодексининг 181,182,183 ҳамда 101-моддаларининг талаблари бажарилмаса, қўлланилган интизомий жазо чоралари ҳақиқий эмас деб ҳисобланади, ходим вазифасидан озод қилинган бўлса, Меҳнат Кодексининг 111-моддасига асосан ваколатли органлар томонидан ишга тикланади ва ушбу кодекснинг 275-моддасига асосан ходимга мажбуран бекор юрган кунлари учун бир йилдан ортиқ бўлмаган ўртача ойлик маоши ҳисобидан ҳақ ундириб берилади.

ИМТИЁЗЛАР ХУСУСИДА

Саволингизга ЎзКУФКнинг меҳнаткашларни ижтимоий иқтисодий ҳимоя қилиш бўлими мудири Маҳмуджон ИСАЕВ жавоб беради

САВОЛ: ***1997 йилда ҳукуматимизнинг юксак мукофоти «Дўстлик» ордени билан тақдирланганман. Ўша даврда энг кам иш ҳақининг 30 баравари миқдорида ҳақ олганман. Ушбу мукофот эгаларига қонун ҳужжатларида яна қандай имтиёзлар бор?***

Худойқул САФАРОВ,
Бахмал тумани.

ЖАВОБ: Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 5 майдаги 1042-XII- сонли қонуни билан тасдиқланган «Дўстлик» ордени тўғрисидаги Низомнинг 5-бандига биноан ушбу мукофот билан тақдирланган шахсларга энг кам иш ҳақининг 30 баравари миқдорида бир марталик пуллик мукофот берилади. «Дўстлик» ордени билан мукофотланганларга қонун ҳужжатларида бошқа имтиёз назарда тутилмаган.

Истиқлол берган имкон

«УРЖУЗА» — МЎЪЖИЗА

ёки машҳур кўз жарроҳи Фёдоровнинг фарғоналик издоши ҳақида

Яхши хабар тез тарқалади. Тажрибали кўз шифокори Қобулжон Ғофуровнинг Фарғонада замонавий кўз касалликлари шифохонасини очгани бир зумда бутун водийга овоза бўлди. Бу хасталик билан азият чекаётган беморлар янги шифохонага нажот истаб кела бошлашди.

Андижон Давлат тиббиёт олийгоҳини тугатган ёш шифокор Қобилжон Ғофуров олдида иккита йўл турарди. Биринчиси-кўпчилик тенгдошлари каби бирор шифохонада иш фаолиятини бошлаш бўлса, иккинчиси-ўзи танлаган касби бўйича илмий изланишларини давом эттириш.

У яқинлари билан маслаҳатлашиб Тошкент тиббиёт олийгоҳида кўз касалликлари кафедраси мудири, профессор А.Худойбердиев раҳбарлигида «Бирламчи глаукома хавфининг омиллари ва унинг олдини олиш чоралари» мавзусида илмий иш қилди. Тошкентдаги беш йиллик илмий изланишлар, устозлар тажрибасини ўрганиш жараёнида Қобилжон Ғофуровнинг малакаси ошди. Устозларнинг тавсиясига кўра дунёга довруғи достон бўлган кўз шифокори С.Н.Фёдоровнинг ўқув марказида таълим олиб келгани ҳам унга асқотди.

Кейинчалик у Фарғонага қайтиб, ўз фаолиятини вилоят кўз касалликлари шифохонасида бошлади. У бу ерда россиялик ҳамкасблари билан бошлаган ишларини давом эттирди. Вилоят офталмология шифохонасида Қобулжон Ғофуров катарактада сунъий гавҳар қўйишни биринчи бўлиб йўлга қўйди. Журъат билан бошланган бу ишнинг натижаси чакки бўлмади. Унга мурожаат қилган беморлар сони кескин кўпайди.

Одамлар ишончидан руҳланган ёш шифокор анчадан бери ўйлаб келаётган ғояси — «Кўз микрожарроҳлиги» даволаш комплексини ташкил қилиш фурсати келганини англади ва шу йўналишда ҳаракатини бошлади.

Изланганга омад ёр, деганларидек тез орада бу муҳим масала ҳам ижобий ҳал бўлди. Ғофуржон Фарғона пахта заводига қарашли ишчилар ётоқхонасини биржа савдосида сотиб олди ва уни юксак дид билан таъмирдан чиқарди. Бугунги кун талабларига жавоб берадиган ташҳис қўйиш ва жарроҳлик жиҳозлари Германия, Франция, Италия ва Россия мамлакатларидан келтирилди.

Айни кунларда янги шифохона муваффақиятли равишда фаолиятини олиб бораяпти. Бу хусусий клиникада кўз ёши йўллари, катарактада кўздаги оқни олиш, сунъий гавҳар қўйиш, глаукомада кўз ички босимини барқарорлаштириш, кўз ғилайлигини тузатиш, тиббий маслаҳатлар бериш хизматлари кўрсатилмоқда. Контакт линзалар ва кўз протезлари ўрнатиш ҳам яхши йўлга қўйилган. Операциядан чиққан беморлар ётиб муолажа олишлари учун 30 та ўрин ташкил қилинган.

— Ҳали режаларимиз бисёр, - дейди Қобулжон Ғофуров. — Келгусида бу ерда турли касалликларни даволовчи бўлимлар очамиз. Тиббий ускуналар сонини кўпайтирамиз. Бунинг учун маълум миқдорда кредит олмоқчимиз. Шу ишларни амалга оширсак, бошқа касалликларни ҳам даволашда имкониятларимиз янада ошади.

Мўйдинжон СОБИТОВ,
«Ишонч» мухбири.

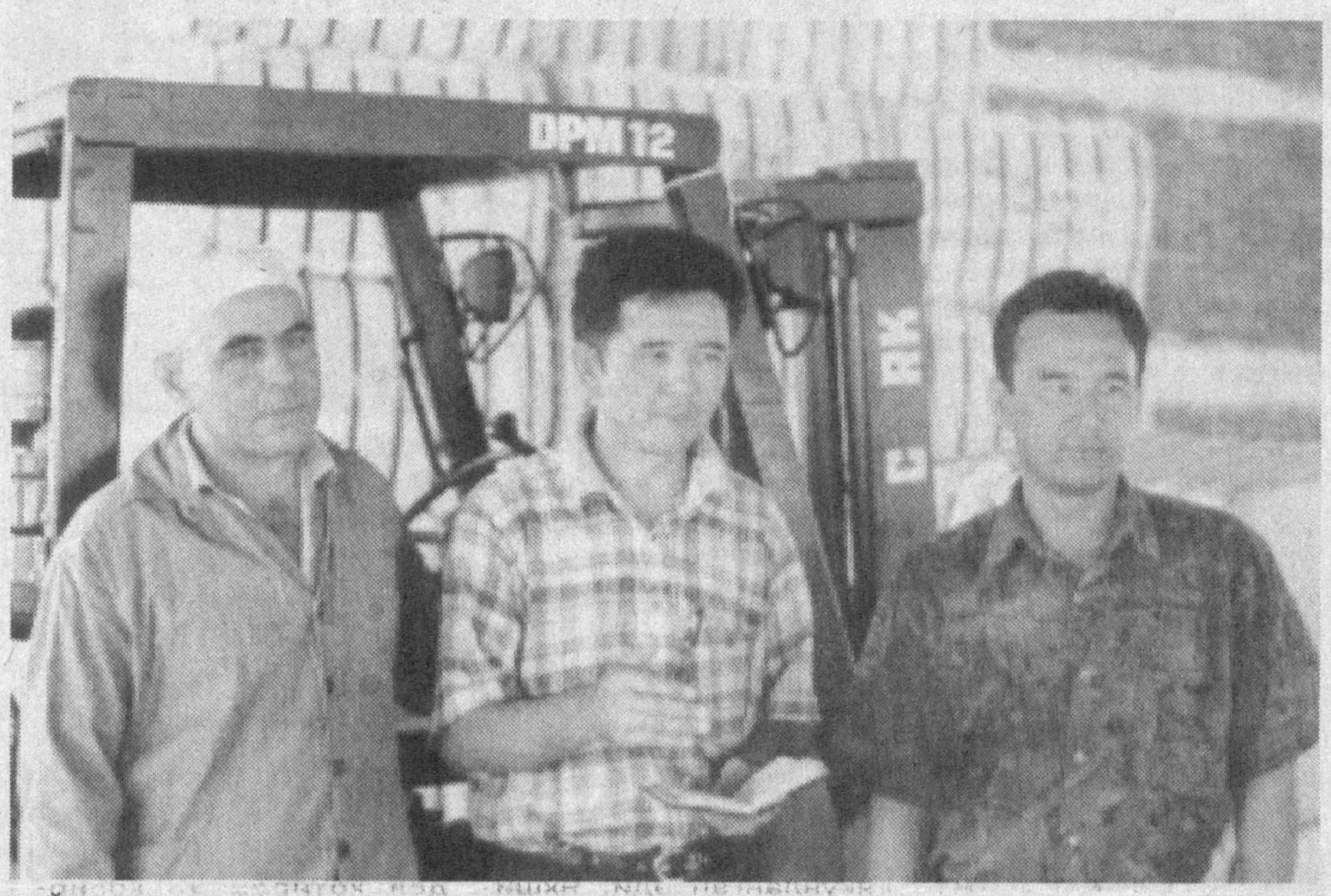

Ўртачирчиқ туманидаги «Қорасув» пахта тозалаш ҳиссадорлик жамияти жорий йилда шартнома асосида хўжаликлардан 26 минг 400 тоннадан ортиқ пахтани қабул қилишни режалаштирган. Ҳозиргача 6 минг тонна хом ашё қабул қилинган бўлса, шундан 500 тоннаси қайта ишланди. Айни чоғда тайёр маҳсулот шартномага кўра чет мамлакатларга экспорт қилинмоқда.

Суратда: корхона тайёрлов бўлими бошлиғи (ўртада) Бахтиёр Розиқулов, товаршунос Хайрулла Усарбоев, ишчи Примшо Фуроховлар.

ҚАДРИ БАЛАНД

«ЎзЭксайд» Ўзбекистон-Америка қўшма корхонасига қарашли автобусда Жиззах шаҳри қариялари текин юриш ҳуқуқига эга. Қўшма корхонанинг «ЎзЭксайдтранс» транспорт бўлими 524 нафар қарияга корхонанинг умумий нархи 16 миллион 640 минг сўмлик йўл чиптасини бепул берди.

«ЎзЭксайд»нинг бу эътибори Жиззах вилоятида кекса авлод манфаатларини ҳимоя қилиш борасида амалга оширилаётган ишларнинг биттаси, холос.

Вилоятда олтмиш мингдан зиёд пенсионер ва ногиронлар яшайди. Уларнинг яшаш шароити, саломатлигини яхшилаш давлат дастурига мувофиқ тузилган режа асосида олиб борилмоқда. Йилнинг ўтган даврида деярли барча пенсионер тиббий кўрикдан ўтказилиб, уларнинг ярмидан кўпи турли шифо масканларида даволанди. 400 нафардан зиёд қария санаторий-курортларда соғлиғини мустаҳкамлаб қайтди. Яна 370 нафар қария вилоятдаги соғломлаштириш муассасаларида даволанди.

- Айниқса қаровчиси йўқ, ёлғиз қарияларга ғамхўрлик тубдан яхшиланди,- дейди вилоят меҳнат ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш бошқармаси бошлиғи Сокина Алмамедова. - Ҳозиргача вилоятда 660 нафар ёлғиз пенсионерга ҳомийлар томонидан моддий ёрдам кўрсатиб келинмоқда. Уларнинг уй-жойларини таъмирлаш, зарур ашёлар билан таъминлашда ҳам ҳомийлар ғамхўрлик қилмоқда.

Қарияларнинг моддий талаб-эҳтиёжларини бажариш ижтимоий идоралар, тиббиёт муассасалари, жойлардаги маҳаллий ўзини ўзи бошқарув идораларининг доимий ишига айланган.

Қарияларни, меҳнат фахрийларини байрам кунлари арафасида йўқлаш, шунингдек уларни мамлакатимиз бўйлаб сафарларга олиб чиқиш яхши анъанага айланди. Жиззахлик қариялар шу йилнинг ўзида Имом ал-Бухорий, Хўжа Аҳмад Яссавий, Занги ота қадамжоларини зиёрат қилиб қайтди.

(ЎзА).

Бу ҳақда Вазирлар Махкамаси мажлисида гапирилган эди

ХЎЖАСИЗЛИК

сув ўлчагич асбоблари ўрнатилгач барҳам топади

Ҳаётимизни ичимлик сувисиз тасаввур қила олмаймиз. Аммо бу соҳада ҳам хўжасизлик ҳукм сураётгани сир эмас.

Шу боис Вазирлар Махкамасида бўлиб ўтган 2001 йилда Республикада ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларнинг боришини баҳолаш ҳамда 2002 йилда ислоҳотларни чуқурлаштиришга бағишланган мажлисда ичимлик сувидан фойдаланиш талаблар даражасида эмаслиги, жойларда бу борада масъулиятсизлик қилинаётганлиги кескин танқид қилинган эди. Бу фикрлар Наманган вилояти фаоллар йиғилишида ҳам ўртага ташланди ва мавжуд аҳволни тезкорлик билан ўнглаш юзасидан чора-тадбирлар белгиланди.

— Зиммамизга фуқароларга тоза ичимлик суви таъминоти юклатилган -дейди вилоят «Сувоқава» ишлаб чиқариш бошқармаси бошлиғи Борилло Азимов, —Бошқарма хизмат кўрсатаётган ҳудудлардаги аҳолининг 84 фоизи тоза ичимлик сувидан тўла баҳраманд бўлишмоқда.

Наманган шаҳрида эса бу кўрсатгич салкам 100 фоизга етиб колди. Умумий сув узатиш тармоқлари 1377 километрдан зиёдни ташкил этмоқда. Меъёр бўйича бир кеча-кундузда 186 минг кубометр оби-ҳаётни истеъмолчиларга етказиб беришимиз керак. Амалда эса 267 минг кубометр миқдорида таъминлаяпмиз.

Иккита сув олиш ва узатиш манбаи - «Жийдакапа»,«Қизилрават» иншоотлари Наманган шаҳри, Давлатобод, Уйчи, Чортоқ, Наманган туманлари ҳудудларида яшовчи фуқароларни тоза ичимлик суви билан таъминламоқда. Исрофгарчиликларнинг олдини олиш чора -тадбирларини кўраяпмиз. Бу борада туман, шаҳар, вилоят ҳокимликлари яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 1 июндаги уй-жой фондини сув, газни ҳисобга олиш ускуналари билан жиҳозлаш, уларни Ўзбекистон Республикасида ишлаб чиқариш чора-тадбирлари тўғрисидаги қарори бўйича кейинги икки ой мобайнида бир мунча силжишга эришилди. Кўп қаватли турар жой бинолари ва шахсий хонадонлар, ташкилот, идораларга оммавий равишда шартномалар асосида сув ўлчагич асбоблари ўрнатилмоқда.

«Уйжойжамғармабанк» Наманган бўлимидан 2002 йил август ойида сув ўлчаш ускуналари сотиб олиш учун 30 миллион сўм кредит олинди. Қисқа фурсат ичида 791 та мослама ўрнатилди. Йил охиригача 18 минг 800 та сув ўлчагич ўрнатилиши режалаштирилган.

Бундан мижозлар ҳам, таъминотчилар ҳам манфаатдор. Чунки ўлчагич ўрнатилган жойларда ичимлик суви исрофгарчилигига чек қўйилади.

Шундай қилиб, бошқарма корхона, муассаса, хўжалик,ташкилот ва хонадонларга босқичма-босқич ичимлик сувини назорат қилувчи мосламалар ўрнатишда фаоллик кўрсатмоқда. Мослама «Тошкент-Центер» қўшма корхонасида тайёрланмоқда.

Соҳиба АЪЗАМОВА,
«Ишонч» мухбири.

САЙЁРАМИЗ САДОСИ

ИРЛАНДИЯЛИКЛАР ҚАРОРИ

Яқинда Ирландияда бўлиб ўтган умуммиллий референдум кўпчилик мамлакатларнинг эътиборини тортди. Чунки, ирландияликлар ҳам Оврўпо Иттифоқини кенгайтириш тарафдори эканликларини изҳор этдилар. Собиқ социалистик давлатларни Оврўпо Иттифоқига қабул қилиш учун 63 фоиз фуқаролар овоз берди. 37 фоиз аҳоли эса бундай саъй-ҳаракатга қарши чиқди. Шу тариқа Оврўпо Иттифоқининг таркиби тобора кенгайиб борадиганга ўхшайди.

ПХЕНЬЯН ТАН ОЛДИ

Корея Халқ Демократик Республикаси ялпи қирғин қуроли ядровий бомбага эгами, йўқми, деган савол сўнгги кунларгача муаллақ бўлиб келди. Лекин, яқинда КХДР президенти Ким Чен Ирнинг ўринбосарларидан бири Шимолий Корея ана шундай қурол ишлаб чиқаришнинг махфий дастури устида ишлаётганлигини ошкор тан олди. Шундай қилиб, КХДР 1994 йилда АҚШ президенти Билл Клинтон билан тузилган шартномадан бир томонлама тарзда чиқди. Мазкур аҳдномага биноан Шимолий Корея ядровий қурол ишлаб чиқариш жараёнларини тўхтатиш ва халқаро текширувчи назоратчиларни мамлакатга киритиш мажбуриятини олган эди. Бироқ, ҳар иккала мамлакат ўртасидаги ушбу масалага доир мулоқотлар кейинчалик батамом тўхтаб қолган эди. Аммо қатор давлатлар Пхеньяннинг ҳозирги баёнотига гумон билан қарамоқдалар.

КЕЛИШУВГА ЭРИШГУНЧА

Ҳиндистоннинг расмий доиралари Жамна ва Кашмир вилоятида бошқарувнинг тўғридан-тўғри тизимини жорий қилди. Чунки бу ерда ўтган ой охирида бўлиб ўтган сайловлардан сўнг парламент ассамблеяси тўлиқ таркиб топгани йўқ. Асосий сиёсий партиялар эса янги ҳукумат тузиш тўғрисида бир тўхтамга кела олмадилар. Бундай тадбир умумий вазиятни яхшилашга хизмат қиладими, йўқми, буни яқин келажак кўрсатади.

ХУШЁРЛИККА ДАЪВАТ

Террорчиларнинг қатор мамлакатларда қўним топганлиги ҳаммага аён. Уларнинг қаерда хуруж бошлашларини ҳеч ким билмайди. Шу боис Оврўпо комиссиясининг вакиллари октябр ойи охирларида Францияда террорчилик тажовузлари пайтида аҳолининг қандай хатти-ҳаракат қилиш усулларини меъёрига етказиш бўйича ўқув машқлари ўтказиш ниятида эканликларини эълон қилдилар. Ўқув машқлари 27 ва 28-октябр кунлари амалга оширилади. Унда ядровий, биологик ва террорчилик ҳужумлари вазиятида ҳарбийлар, полициячилар, ўт ўчирувчилар ва тиббиёт ходимларининг тайёрлиги мувофиқлаштирилади.

ДАРДГА ДАВО... ЯХШИ КАЙФИЯТ

АҚШ олимлари ғалати кашфиёт қилдилар. Уларнинг хулосасига кўра, яхши кайфият ҳар қандай касаллик, ҳатто саратон (рак)нинг олдини олишда беқиёс даво ҳисобланар экан. Гап шундаки, инсон жисмида мавжуд бўлган роҳатланиш сезгисини қўзғатувчи серотонин моддаси саратон ҳужайраларига ўзини-ўзи йўқотиш тўғрисида буйруқ берар экан. Ўтказилган тажрибалар бу жараённинг тўғрилигини тасдиқлади. Энди ушбу усул билан онкологик касалликларнинг олдини олиш ва даволаш мумкин... Бу хабарни чоп этган «Чикаго трибюн» газетаси ҳаммага ҳурсанд бўлиб юришни тавсия этди.

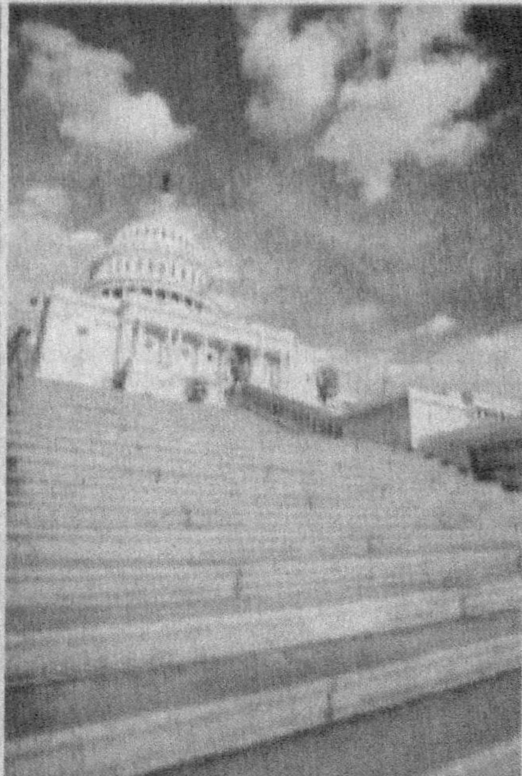

СПОРТЧИЛАРИМИЗНИНГ ДАДИЛ ОДИМИ

Жанубий Кореянинг Пусан шаҳрида бўлиб ўтган XIV Осиё ўйинлари ниҳоясига етди. Унда иштирок этган 214 нафар юртимиз спортчиларининг 66 нафари касаба уюшмалари вакиллаof ридир. Улар мамлакатимиз медаллар хазинасини 9 олтин, 9 кумуш, 13 бронза билан бойитишди. Айниқса, Оксана Чусовитина, Антон Ряхов, Надежда Питулина, Юлия Борзова, Антонина Маскалёва, Татяна Левина, Равил Начаев, Алексей Чеглаков, Дилшод Орипов, Дилшод Мансуров, Беҳзод Хидиров, Эгамназар Акбаровлар юқори натижа кўрсатдилар.

СЎЗ – ҒОЛИБЛАРГА:

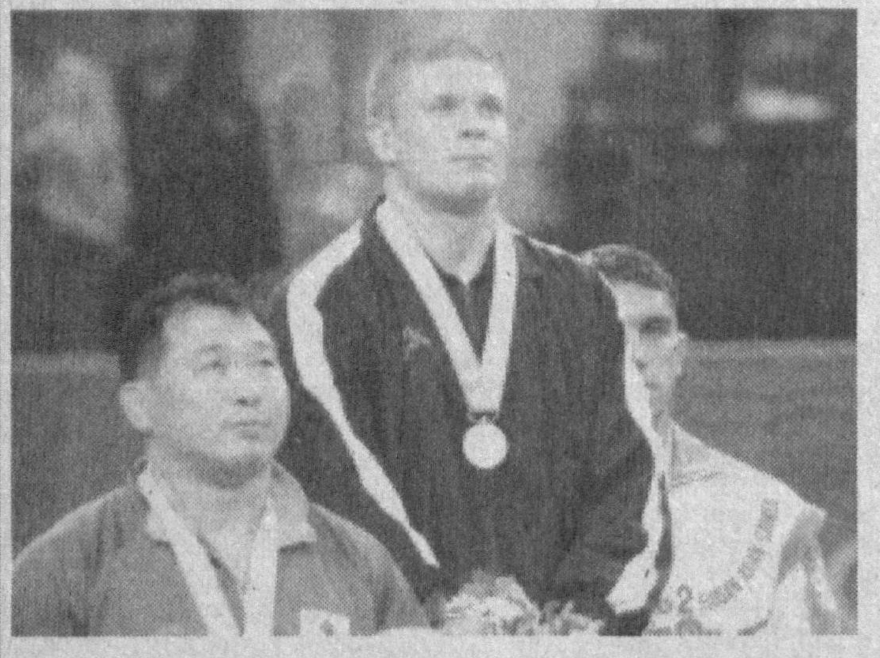

Алексей ЧЕГЛАКОВ.

Юнон-рум кураши бўйича XIV Осиё ўйинлари чемпиони.

1974 йил 13 мартда Россиянинг Чайковский шаҳрида туғилган.

Ёшлар ўртасида жаҳон чемпиони. Уйланган. 5 ёшли ўғли бор. Ўзбек миллий таомларини хуш кўради.

— Спортда юқори натижаларга эришишнинг ўзи бўлмайди. Бунинг учун ҳамма нарсани, хатто майдадек туюлган жиҳатларни ҳам ёддан чиқармаган ҳолда курашиш стратегиясини ишлаб чиқиш керак. Жаҳон чемпионати даги омадсизлигим, айнан эътиборсизлик туфайли юз берган эди. Турк курашчиси билан баҳсда бамайлихотир ҳаракат қилган эдим, натижада ютқазиб қўйдим.

XIV Осиё ўйинларига жиддий тайёргарлик кўрдим ва барча рақибларимни мағлуб этдим. Кейинги мусобақаларга ҳам жиддий тайёрланиб, ўзбек кураши номини юқори кўтаришга ҳаракат қиламан. Фурсатдан фойдаланиб бизга яхши шароитлар яратиб бераётган ташкилотларга ва устозларимга миннатдорчилик билдираман.

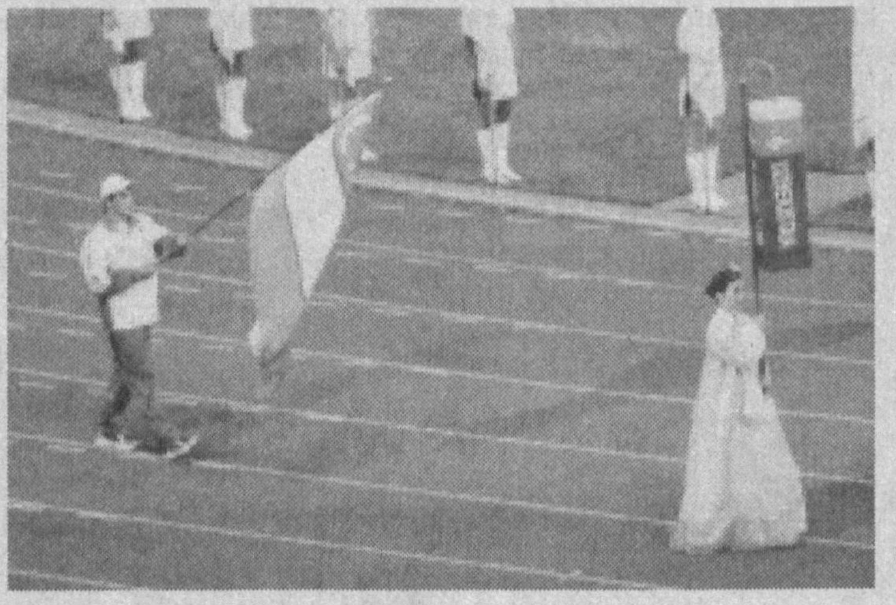

Антон РЯХОВ.

Байдарка ва каноэда эшкак эшиш бўйича XIV Осиё ўйинлари ғолиби ва бронза медаллари соҳиби:

— 500 метрлик масофада яккалик баҳсларида ғолиб чиқишимга ишонган эдим. Чунки бу масофа мен учун яхши таниш ва бу баҳсларга пухта тайёрланганман. 1000 метрга эшкак эшиш баҳслари, афсуски, кутилганидан ҳам оғир кечди. Қанчалик ҳаракат қилмай, биринчи ўринни олган хитойлик ҳамда кумуш медал соҳиби корейс йигитини қувиб ўтолмадим. Улар бу масофада мендан кучли экан.

Умуман, XIV Осиё ўйинларидаги натижаларимиздан мамнун бўлсак арзийди. Бунда мураббийларимиз хизматини алоҳида таъкидлаш жоиз деб уйламан.

Бизни ўйинларга тайёрлаган В.Йўлдошев, Ю.Серебряков, С.Кониченко, А.Бечков, В.Сергеев, В.Шубин, А.Понамарёв, Р.Давлакимов, С.Исоқовларга самимий раҳматлар айтаман. Бизни интизорлик билан кутган, мактабимиз, яъни КУФК қошидаги БЎСМ раҳбариятидан ҳам жуда миннатдорман.

Антонина МОСКАЛЁВА.

Байдарка ва каноэда эшкак эшиш бўйича Осиё ўйинлари ғолибаси.

— Мусобақаларда ғалаба қозониш осон бўлмади. Айниқса, Жанубий Корея ва Хитой спортчилари жуда яхши иштирок этишди. Улар билан курашда бизга юртдошларимиз ишончи руҳий мададкор бўлди.

Юртимизга ёруғ юз билан қайтганимиздан жуда хурсандман. Кейинги мусобақаларда ҳам Ватан шарафини муносиб ҳимоя этишга ҳаракат қиламан.

Надежда ПИТУЛИНА.

Тошкент шаҳри. XIV Осиё ўйинлари ғолибаси.

— Қизларимиз жуда яхши эшкак эшишди. Мен ҳам ортда қолмасликка ҳаракат қилдим. Бизнинг бу ғалабамизда устозлар хизмати беқиёс, албатта. Битта олтин ва бронза медал билан Ўзбекистон спорт делегациямиз хазинасига ўз улушимни қўшганимдан жуда хурсандман.

Юлия БОРЗОВА.

Тошкент вилояти. XIV Осиё ўйинлари ғолиби ва кумуш медал соҳибаси.

— Байдаркада тўртлик баҳсларида ғолиб чиққанимиздан ниҳоятда хурсандмиз. «Куч бирликда» деган мақолнинг нақадар тўғри эканлигига яна бир карра ишонч ҳосил қилдим. Яккалик баҳсларида эса бир оз омадим чопмади.

Бир сўз билан айтганда, Пусандаги шиддатли беллашувлар ўз устимда кўпроқ ишлашим лозимлигини эслатгандек бўлди. Насиб этса, кейинги мусобақаларда муваффақиятли қатнашишга ва Мустақил ватанимиз байроғини янада юқори кўтаришга ваъда бераман.

Оксана ЧУСОВИТИНА.

Спорт гимнастикаси бўйича XIV Осиё ўйинлари ғолибаси ва иккита кумуш медал соҳибаси.

— Баҳсларга мезбонлар — Жанубий Корея вакиллари жуда яхши тайёргарлик кўрганликлари аён. Буни биз аэропортдаёқ ҳис қилдик. Мусобақалар чоғида ҳам майдон эгалари ҳақиқий гимнастика шайдоси эканликларини намойиш этдилар.

Бу ҳол менинг спортдаги ютуқларимга ҳам шубҳасиз таъсир этди. Натижа эса ўзингизга маълум. Энг кўп медаллар шодасини қўлга киритганимдан хурсандман.

Равил НАЧАЕВ.

Сузиш бўйича мусобақа ғолиби.

— Сузиш баҳслари жуда кескин ва муросасиз ўтди. Бор кучимни ишга солдим ва ғолиблик шоҳсупасига кўтарилдим. Бизга яхши шароитлар яратиб берган КУФК спорт раҳбарларига миннатдорчилик билдираман.

Беҳзод ХИДИРОВ.

54 кг вазнда кумуш медал соҳиби.

— Финалда Жанубий Корея боксчисига ютқазиб қўйганим алам қилди. Унга ўз юрти рингида баҳс ўтказгани ҳам қўл келди ва ҳакамлар ҳам унинг ғалабасига улуш қўшди, чамамда. Умуман боксчиларимиз Осиёда энг кучли эканликларини исбот этишди. Устозларимиз Темур Ғуломов ва Марс Қўчқоровга раҳмат.

Дилшод МАНСУРОВ.

XIV Осиё ўйинлари ғолиби.

— Пусан менда жуда яхши таассурот қолдирди. Уларнинг меҳмондўстлигини кўриб, беихтиёр юртимиз, юртдошларим кўз ўнгимда жонланди. Энди мусобақаларга келсак, ярим финалдаги рақибим малайзиялик спортчи билан кўтаринки руҳда баҳс ўтказдим. Финалда ҳам ўша кайфият мени тарк этмади. Она юртимизга ёруғ юз билан қайтиб келганимдан бахтиёрман.

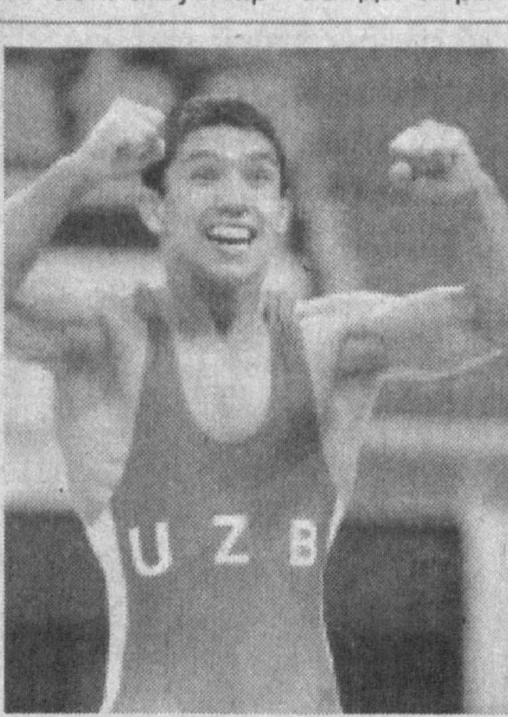

Дилшод ОРИПОВ,

Юнон-рум кураши бўйича XIV Осиё ўйинлари ғолиби.

Ишончга кўп нарса боғлиқ экан. Аввал бошиданоқ ушбу баҳсларда ғалаба қозониш учун пухта ҳозирлик кўрганлигим қўл келди. Шунинг учун бўлса керак, рақибларимга ўз тактикамни сингдира олдим. Бу эса охир-оқибат баҳсларнинг менинг фойдамга хал бўлишини таъминлади. Очиғи, она-ватанимни соғиниб қолдим. Тошкентга етиб келгач, ўзимни енгил хис қилдим.

Абдулҳай ЮНУСОВ,
«Ишонч» мухбири.
Анвар ИЛЁСОВ
«Жахон АА» ва
Абдувосит ХАЙДАРОВ
олган суратлар

НОЁБ ТОПИЛМАЛАР — ХАЛҚ МУЛКИ

Мерос

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институти қўлёзмалар фондида аждодларимиз томонидан яратилган неча минглаб нодир асарлар қўлёзмаси сақланади. Лекин афсуски, бу қўлёзмалардан кўпининг муаллифи ҳам, мазмуни ҳам илму адаб аҳлига номаълумлигича қолиб келмоқда. Уларни илм аҳлига танитишнинг самарали йўлларидан бири бу қўлёзмаларнинг феҳристини тузишдир. Шу мақсадда ҳозиргача институт жамоаси томонидан қўлёзмаларнинг 11 жилдлик феҳристи тузилиб, нашр этилган. Зотан, қўлёзмаларни тавсиф этиб, уларнинг феҳристларини тузиш — Шарқшунослик институтининг устувор илмий йўналишларидан бири ҳисобланади. Чунки қўлёзмаларни тавсифлаш сермашаққат иш бўлиб, уларнинг баъзиларида асар ёки муаллиф номи учрамаслиги, варақлари тушиб қолгани, айрим саҳифалари шикастлангани тадқиқотчи олдида қатор муаммоларни кўндаланг қилиб қўядики, уларни ҳал этиш муайян билим, малака, чидам ва қунтни тақозо қилади.

Мустақиллик йилларида институтнинг хорижий илм марказлари билан алоқалари кенгайиб, чет эл олимлари билан ҳамкорликда бир неча муҳим илмий тадқиқотлар амалга оширилди. Шулардан бири «Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Абу Райҳон Беруний номли» Шарқшунослик институтидаги XVIII-XX асрларга оид тасаввуфий асарлар феҳристи» бўлиб, у 2002 йили Германиянинг Штутгарт шаҳрида «Франц Штайнер Ферлаг» нашриётида чоп этилди. Феҳрист Бахтиёр Бобожонов, Санжар Ғуломов, Шовосил Зиёдов, Музаффар Комилов, Ғулом Каримов, Аширбек Мўминов, Нурёғди Тошев ва Шарифа Тошевалар томонидан тузилган. Китобни компьютерга киритиш ва махсус дастурларни тузиш ишлари Ульрике Берндт ва Ҳиндол Мадраҳимовлар томонидан амалга оширилган. Таҳрир ҳайъати Юрген Паул, Бахтиёр Бобожонов, Ульрике Берндт ва Аширбек Мўминовлардан иборат. Мазкур лойиҳанинг муаллифи ва ташаббускори ҳам, феҳристни тузиш билан боғлиқ ишларнинг ташкилотчиси ва ноширри ҳам Германиянинг Халле шаҳридаги Мартин Лютер номидаги университет профессори жаноб Юрген Паул ҳисобланади. Лойиҳа Ўзбекистонда ўз бўлимини очган Германия техникавий ҳамкорлик жамияти томонидан қопланган.

Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институти билан Мартин Лютер номидаги университет ўртасида имзоланган ўзаро илмий ҳамкорлик шартномаси асосида амалга оширилган ушбу феҳрист аслида институт хазинасида сақланаётган XVIII-XX асрларга оид тасаввуфий асарлар феҳристини яратишга бағишланган лойиҳанинг иккинчи босқичи бўлиб, биринчи босқичда 2009 та қўлёзманинг мухтасар тавсифини ўз ичига олган «Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Шарқшунослик институтидаги тасаввуфий асарларнинг қисқача феҳристи» нашрга тайёрланиб, 2000 йили Берлин шаҳрида нашр этилган эди. Бунинг учун 1999 йил баҳори ва ёзида ўзбек шарқшуносларидан олти нафари Германияда илмий сафарда бўлиб, Ҳалле, Йэна ва Берлин шаҳарларидаги илмий марказларда немис шарқшунос олимларининг феҳристлар тузиш соҳасидаги бой тажрибаларини ўрганишди. Ўзбекистонга қайтгач, Германия томонидан институтга тортиқ этилган компьютерлар билан таъминланган илмий гуруҳ XVII-XX асрларга оид тасаввуфий асарларнинг қисқача феҳристини тузишга киришди. Мазкур феҳрист XVIII-XX асрларда ўлкамизда тасаввуфга оид асарлар қанчалар кўплиги ва кенг тарқалганлигидан гувоҳлик беради. Мазкур феҳрист асосида Мирзо Абдулқодир Бедил ва Сўфи Оллоёрни бу даврда яшаган муаллифлар ичида асарлари энг кўп кўчирилганлари, дейиш мумкин.

Янги феҳрист учун «Қисқача феҳрист»да тавсифи Шарқшунослик институтининг илгари нашр этилган 11 жилдлик «Шарқ қўлёзмалари» феҳристи»да бўлмаган 126 та асар танлаб олиниб, уларнинг батафсил тавсифи тузиб чиқилган. Ишнинг бу босқичида ёш немис олимаси Ульрике Берндт ҳам иштирок этган.

Феҳрист тузиш жараёнида ҳозирга қадар ҳатто мутахассисларга ҳам маълум бўлмаган баъзи муҳим тасаввуфий асарлар ва улардан айримларининг туркий тилларга қилинган таржималари топилди. Шундай китоблардан бири Абдулҳай Ал-Ҳанафий ас-Самарқандийнинг «Камолоти мужаддид ва мақомоти аҳмадия» (Тавсиф N74, 153-160 бетлар) асаридир. Бу асарда нақшбандия тариқатининг XVI асрда Ҳиндистонда вужудга келган янги тармоғи — мужаддидия таълимоти атрофлича таҳлил этилади. Ушбу таълимотнинг Ҳиндистондан бошқа ўлкаларга, жумладан Мовароуннаҳрга тарқалиши хусусида ҳам муҳим маълумотлар мавжуд.

Ҳозирги кунгача тадқиқотчиларга маълум бўлмай келган Абул Музаффар Сайид Музаффар ал-Ҳусайний ал-Хоразмий деган яна бир муаллифнинг «Тавбат ат-тоибин фи даражот ас-соликин», «Миръот улобидин» ва «Мифтоҳ ул-асрор» номли уч асари ҳам феҳристдан ўрин олган. Аввалги икки асар исломдаги маънавий-аҳлоқий масалалар ечимига бағишланган бўлса, учинчиси мавлоно Жалолиддин Румийнинг «Маснавийи маънавий»сига ёзилган шарҳдир.

Сайид Раҳматуллоҳ ибн Сайид Абдураҳим Атоий Бухорийнинг «Фаводи мунтахаби шажара ва ансоб ва маноқиб» номли асари ҳам янги топилган асарлар жумласига киради. Асар Сайид ота (XIV аср) ва унинг авлодлари таржимаи ҳолига бағишланган.

Тоҳир Эшон номи билан машҳур Муҳаммад Тоҳир ибн Муҳаммад Тайиб Хоразмий (тахм.1680-1764)нинг ўз қўли билан кўчирган ва шу пайтгача маълум бўлмаган 3 та янги асари (Тавсиф N77-79, 161-166-бетлар), Хўжаназар Ҳувайдо (1703-1780)нинг чевараси, ўзбек шоири Салоҳиддин Соқиб (1843-1910) қаламига мансуб «Тариқайи ҳолияйим мавлавия» деб аталган асар ҳақида ҳам илк бор мазкур феҳрист орқали маълумотга эга бўламиз.

Феҳристдан ўрин олган касбҳунарга оид рисолаларни тасниф этган Ш.Тошева томонидан топилиб, таснифланган «Анис ас-соликин» асари ҳам жуда қимматли манбадир. Унинг муаллифи Муҳаммад Латиф ан-Нажжор ан-Наққош ҳозиргача номаълум эди. Бу эса ўз навбатида республикамизда ҳам жаҳон андозасидаги, халқаро талабларга жавоб берадиган янги шарқшунослар авлодининг етишиб келаётганини кўрсатади.

Эргаш ОЧИЛОВ,
филология фанлари номзоди.

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши Раёсат аъзоси, «ЎзДЭУ авто» қўшма корхонаси касаба уюшма қўмитаси раиси Мирфозил Олимовга падари бузруквори

ОЛИМЖОН ОТАнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон металлургия ва машинасозлик саноати тармоқлари ходимлари касаба уюшма Марказий Қўмитаси «ЎзДЭУавто» қўшма корхонаси касаба уюшма қўмитаси раиси Мирфозил Олимов падари бузруквори

ОЛИМЖОН ОТАнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшма Марказий қўмитаси Сирдарё туман тармоқ қўмитаси раиси Эсонкелди Тўрақуловга ўғли

АЛИШЕРнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон енгил, мебел саноати ва коммунал-маиший хизмат ходимлари касаба уюшма Марказий Қўмитаси Фарғона вилоят касаба уюшма қўмитаси раиси Сапура Собировага укаси

Абдумуталхожи НИШОНОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ISHONCH

МУАССИС:
Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси

Бош муҳаррир Мирғиёс ҚАЮМОВ

Таҳрир ҳайъати:
Эркин Воҳидов, Сайёра Рашидова, Жория Алимхўжаева, Маъмура Одилова, Сафар Остонов, Маҳмуджон Расулов, Элёр Ёқубов, Виктор Зверев (бош муҳаррир ўринбосари «Ишонч-Доверие»), Мирзоҳид Содиқов, Шамсиддин Эсонбоев, Қудратилла Рафиқов, Мирфозил Олимов.

E-mail: ishonch@dostlink.net; ishonch1@dostlink.net

ТЕЛЕФОНЛАР:
Котибият 56-52-78; Хатлар, реклама ва эълонлар бўлимлари 56-85-43.

Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган

Босишга топшириш вақти - 21.00
Топширди - 22.35

Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Бухоро» кўчаси, 24-уй. Нашр кўрсаткичи: 133; 134

Газетага 1998 йил 11 июлда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 00005 рақамли гувоҳнома берилган. IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Бичими А-2. Ҳажми 2 босма табоқ. Сотувда эркин нархда.

«Шарқ» нашриёт—матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй.

Тиражи: 9730 Буюртма Г— 919. 1 2 3 4 5 6